

Siretorp 9:9

Mjällby socken, Sölvesborgs kommun

Särskild utredning

Blekinge museum rapport 2005:19
Mikael Henriksson

Bakgrund

Under augusti månad 2005 meddelade fastighetsägaren till Siretorp 9:9 länsstyrelsen sina planer på att låta uppföra ett fritidshus inom nämnda fastighet. Med tanke på markstyckets placering, i direkt anslutning till de registrerade fornlämningarna RAÄ 61 resp. RAÄ 88 i Mjällby socken och Sölvesborgs kommun, antogs det att arkeologiskt intressanta spår kunde komma att beröras vid ett markingrepp. Av denna anledning beslutade länsstyrelsen att den planerade exploateringen skulle föregås av en särskild utredning inom fastigheten (Lst dnr: 431-4644-05). Det arkeologiska fältarbetet genomfördes av Blekinge museum 2005-09-21, och utredningen bekostades i sin helhet av länsstyrelsen.

Fig.1 Fastigheten Siretorp 9:9 i förhållande till Sölvesborgs tätort.

Topografi och kulturhistoria

Det planerade exploateringsområdet ligger vid Sandviken, två till tre kilometer sydost om centrala Sölvesborg, på den östra sidan av Sölvesborgsviken (se fig. 1). Området domineras huvudsakligen av en kustnära, lätt kuperad terräng med stundtals omfattande inslag av flygsandsfält. Den s.k. Litorinastrandvallen, höjdmässigt belägen mellan ca 5-10 m.ö.h., utgör ett markant inslag i den lokala topografin, och det är inte minst i anslutning till denna naturformation som omfattande, förhistoriska lämningar kunnat konstateras genom åren.

Siretorpsområdet utgör en stratigrafiskt mycket komplex fornlämningsmiljö, tydligt påverkad av både vind och vatten under postglacial tid (se ex. Berglund & Welinder 1972). Längs den cirka sex kilometer långa kuststräckan från Sölvesborgsvikens inre del, i sydostlig riktning, ända ner till Sillnäs udde har spåren av forntida, mänskliga aktiviteter gång på gång kommit i dagen. Det tveklöst största arkeologiska materialet från området kring Sandviken har insamlats inom fornlämningen RAÄ 61 (se Bagge & Kjellmark, 1939), strax norr om fastigheten Siretorp 9:9.

Under främst 1900-talets andra hälft har markutnyttjande för olika typer av fritidsbebyggelse i området ökat successivt. Inte minst de senaste årtiondena har detta resulterat i återkommande antikvariska kontroller och ett flertal mindre utgrävningar i fornlämningsmiljön (se översikt i Henriksson 2004). Det aktuella exploateringsområdet har nyttjats som åkermark långt fram i modern tid.

Fig.2 Översiktsbild Siretorp 9:9 mot S.

Utredningens genomförande

Den aktuella exploateringen omfattade en rektangulär husgrund om sammanlagt ca 100 m². Byggnationen krävde en grundgrävning till omkring 0,9 m djup.

Den särskilda utredningens fältarbetsfas utgjordes av arkeologisk söschaktning inom fastigheten. Momentet kompletterades med viss handgrävning samt fotodokumentation med digitalkamera.

Fig. 3 Söschaktning inom Siretorp 9:9.

Resultat och diskussion

Efter att avverkning av ett mindre antal tallar skett inom fastigheten blev hela utredningsområdet tillgängligt för söschaktningen. Denna koncentrerades till den yta som satts ut för det planerade huset, och två schakt om sammanlagt 40 löpmeter grävdes

här (se bilaga 1). Lagerföljden i de två schakten bedömdes vara representativ för hela det aktuella exploateringsområdet. Vid arbetet banades ett 0,25 m tjockt lager sandig matjord bort. Härfter följde en gulbrun till rostfärgad havssand. Marken bar tydliga spår av att ha varit plöjd och inga arkeologiskt intressanta spår i form av lager eller anläggningar påträffades. De enda färgningarna som framkom bedömdes utgöra rester efter avbrända stubbar. Enbart recenta fynd i form av glas och skrot påträffades vid schaktningsarbetet.

Utifrån de resultat som framkommit inom ramen för den nyligen genomförda särskilda utredningen bedöms det vara ytterst osannolikt att markingreppet kommer att påverka några antikvariskt känsliga lämningar inom fastighetens gränser.

Referenser

Skriftliga källor

Bagge, A. & Kjellmark, K., 1939. *Stenåldersboplatserna vid Siretorp i Blekinge*. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien. Stockholm, 1940.

Berglund, B.E. & Welinder, S., 1972. Stratigrafin vid Siretorp. *Fornvännen* 67:2, s 73-93.

Otryckta källor

Fornlämningsregistret

Häradsekonomiska kartan 1915-19, RAK J112-4-11

Henriksson, M., 2004. *Siretorpsunderområdet, Mjällby socken, Sölvesborgs kommun. Arkeologisk översiktsstudie* Blekinge museum, rapport 2004:7

Figurförteckning

Fig.1 Fastighetens placering i förhållande till Sölvesborgs tätort.

Fig.2 Översiktsbild Siretorp 9:9 mot .

Fig.3 Sökschaktning inom Siretorp 9:9

Bilagor

Bilaga 1 - Fastighetens placering vid Sandviken med sökschakt markerade.

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr och datum för beslutet: 431-4644-05, 2005-09-26

Blekinge museum dnr: 140-0589-05

Undersökningstid: 2005-03-21

Personal: Mikael Henriksson

Läge: Fastighetskartan, blad 3E 2f

Koordinatsystem: Plan 2,5 gon W Blekinge 10.

Koordinater för undersökningens sydvästra hörn: x:6211065 y:1425245

Dokumentation: Mätdata och 8 digitala fotografier förvaras i Blekinge museum.

Fynd: Inga fynd.

Kartanvändning: ©LMV, Gävle, 2005 resp. ©LMV 2005. Ur Historiska Kartor™

Bilaga 1 - Sökschakt särskild utredning Siretorp 9:9.

